

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Razvitost posameznih spretnosti in karierni razvoj posameznika

dr. Petra Javrh, Andragoški center Slovenije, 8.11.2016

Združenje za razvoj znanja

PIAAC^{slo}

Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

Raziskava spretnosti odraslih

Med delovno
aktivnim
prebivalstvom
imamo

6 glavnih
skupin glede
na subjektivno
oceno
kariernega
uspeha

Izhodišče:

Posamezniki, ki imajo dobro razvite spretnosti, imajo hkrati tudi boljše karierne možnosti in pričakovano večjo karierno uspešnost.

NEIZOGIBNI IZZIVI V BLIŽNJI PRIHODNOSTI:

Starejši,
trg dela
in generacijska nesorazmerja
v Sloveniji

STAREJŠI IN TRG DELA V SLOVENIJI

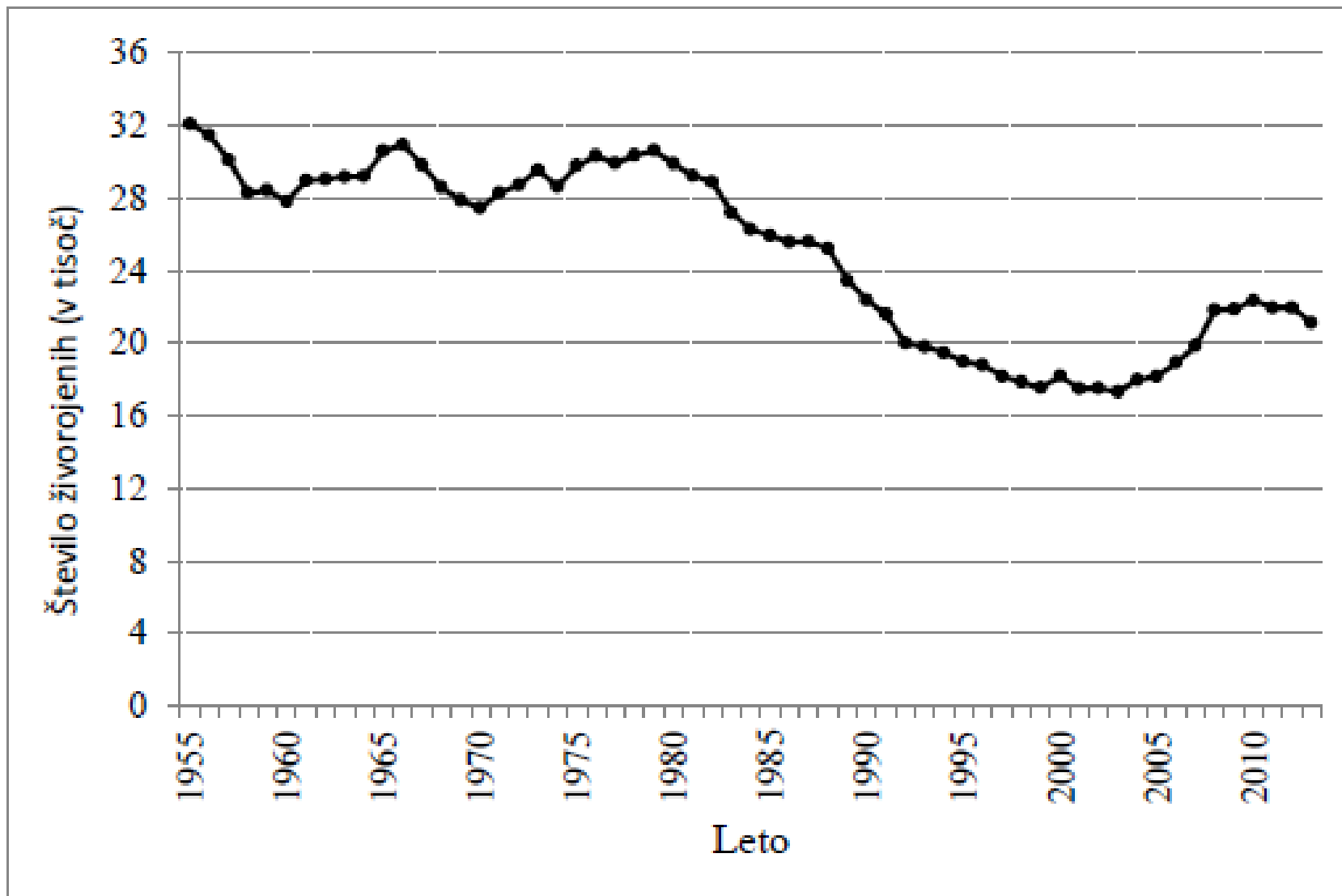
- Pričakovana demografska gibanja
- Nizka stopnja delovne aktivnosti starejših
- Problem izdatkov za sisteme socialne zaščite

BELA KNJIGA O POKOJNINAH

- kombinacije različnih ukrepov za vzdržno pokojninsko blagajno in ustrezno višino pokojnin vseh generacij po letu 2020

Število živorojenih otrok v Sloveniji v obdobju 1955 - 2013

Vir: Statistični urad RS.

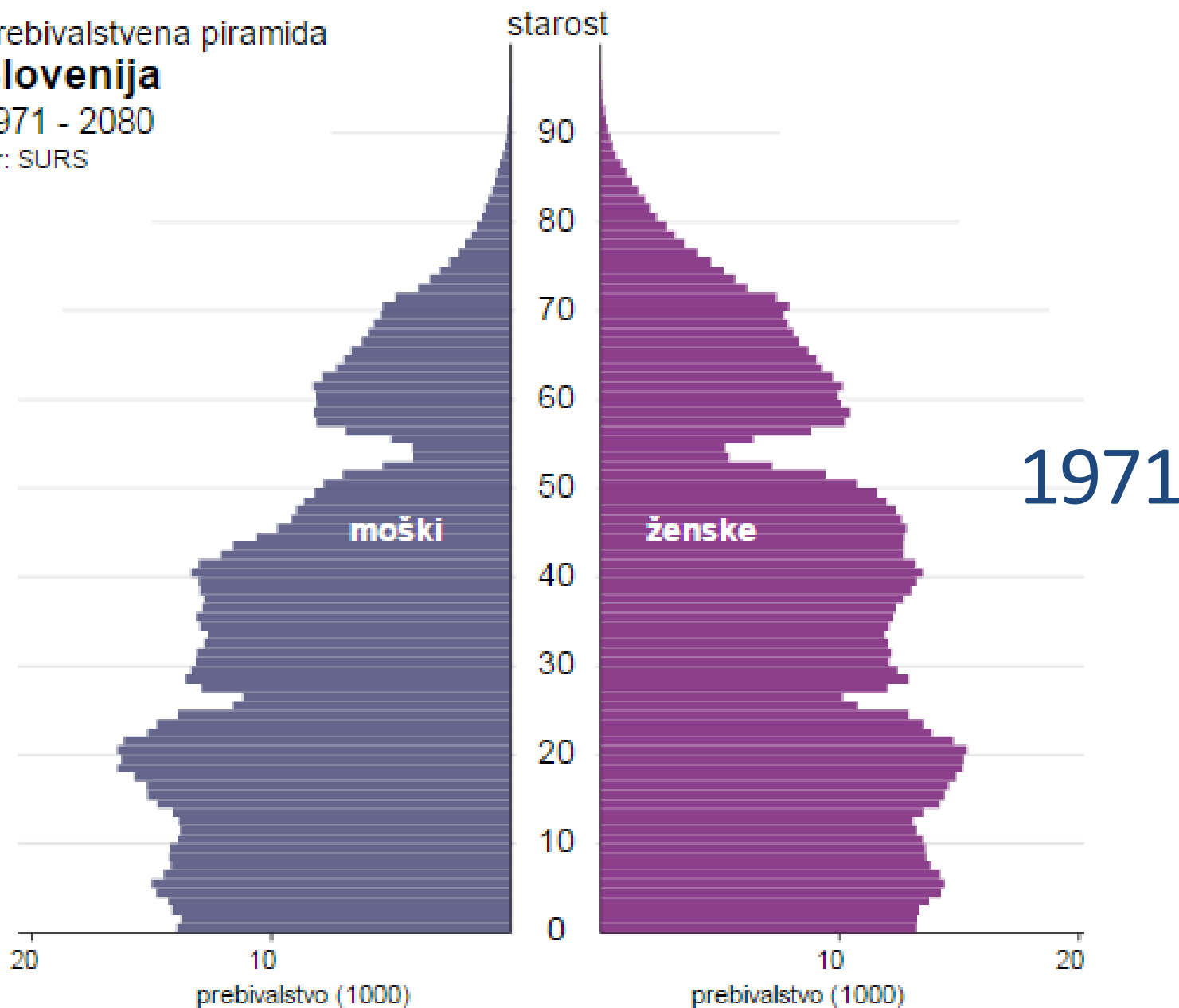

Prebivalstvena piramida

Slovenija

1971 - 2080

Vir: SURS

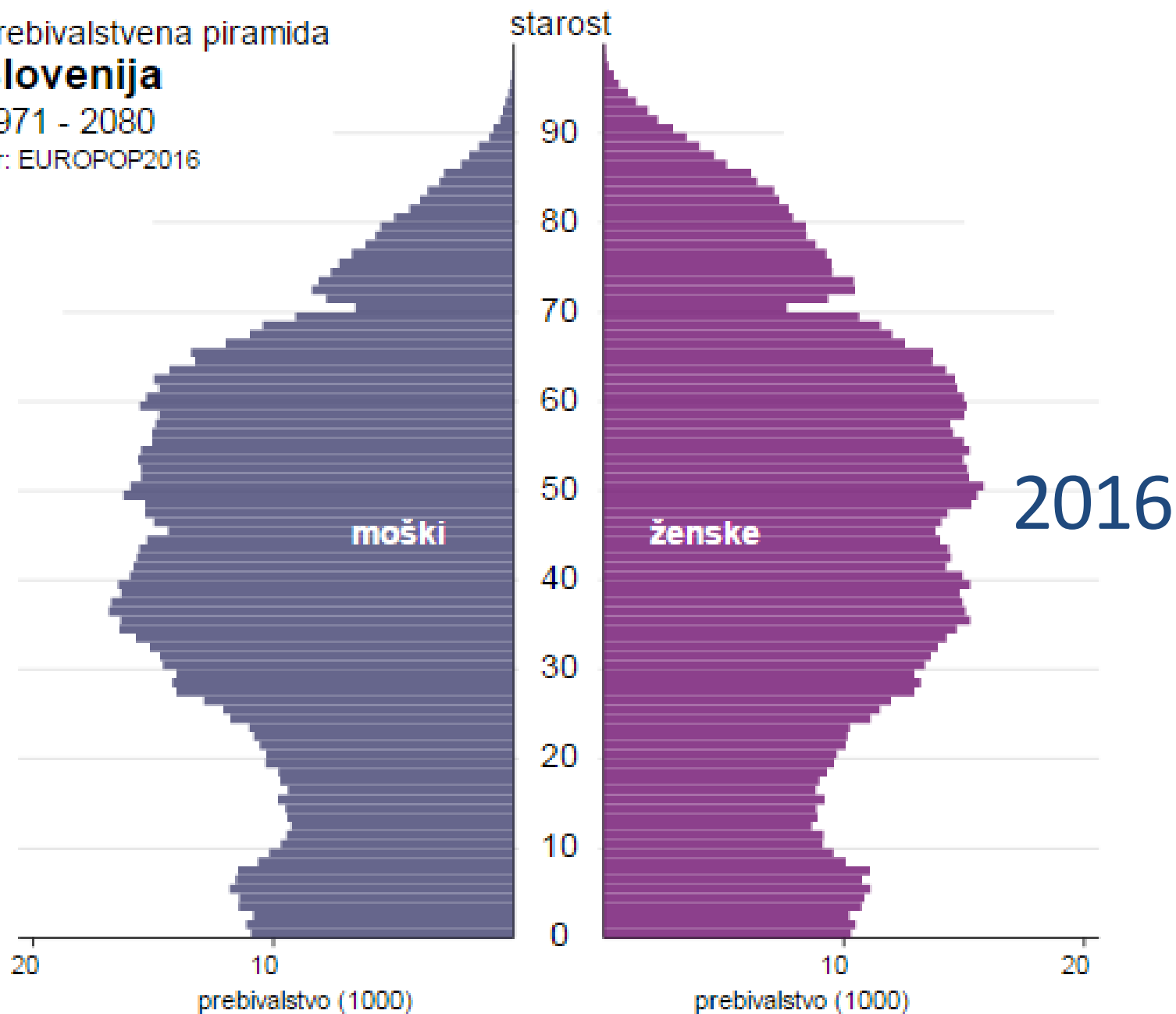

Prebivalstvena piramida

Slovenija

1971 - 2080

Vir: EUROPOP2016

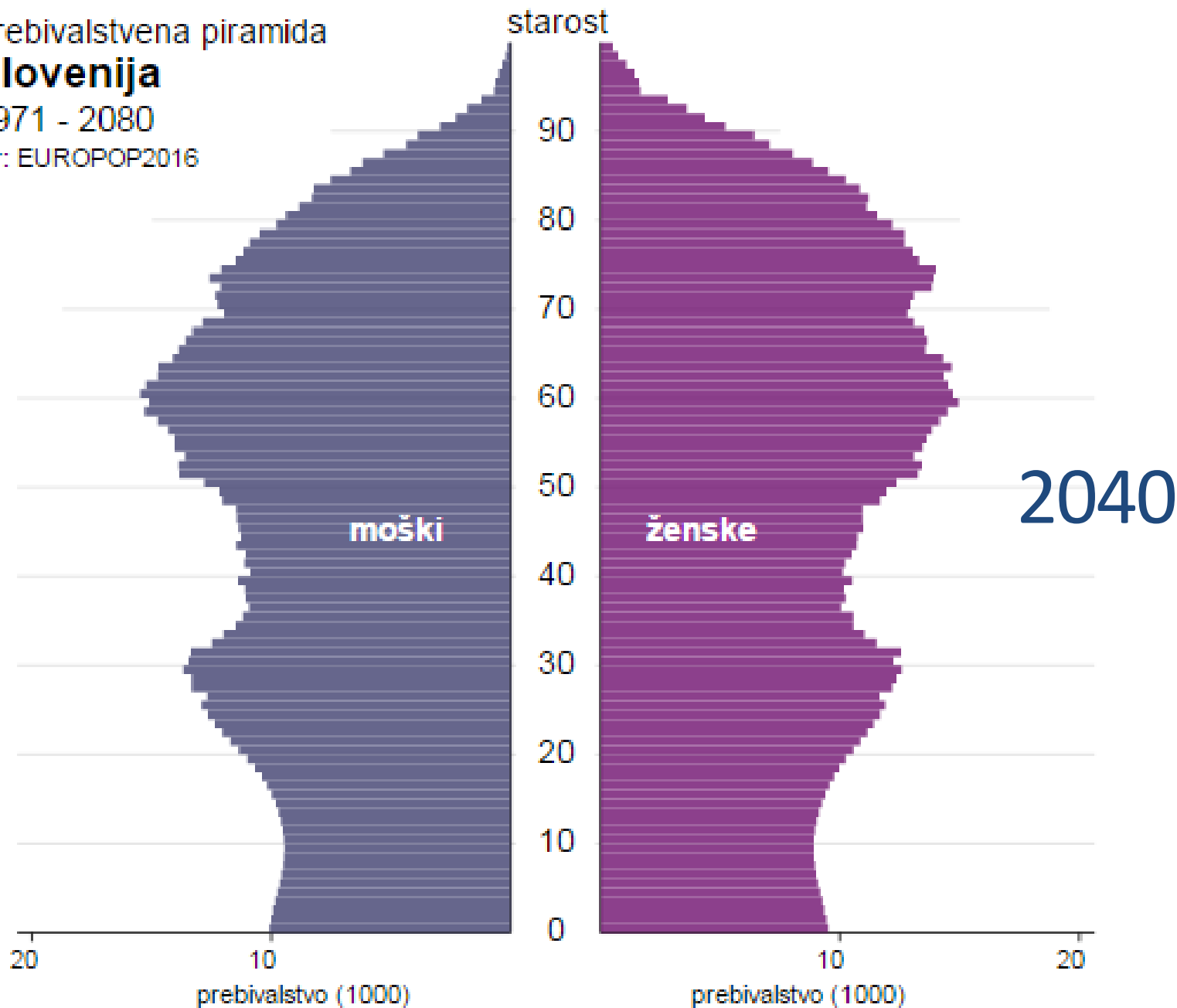

Prebivalstvena piramida

Slovenija

1971 - 2080

Vir: EUROPOP2016

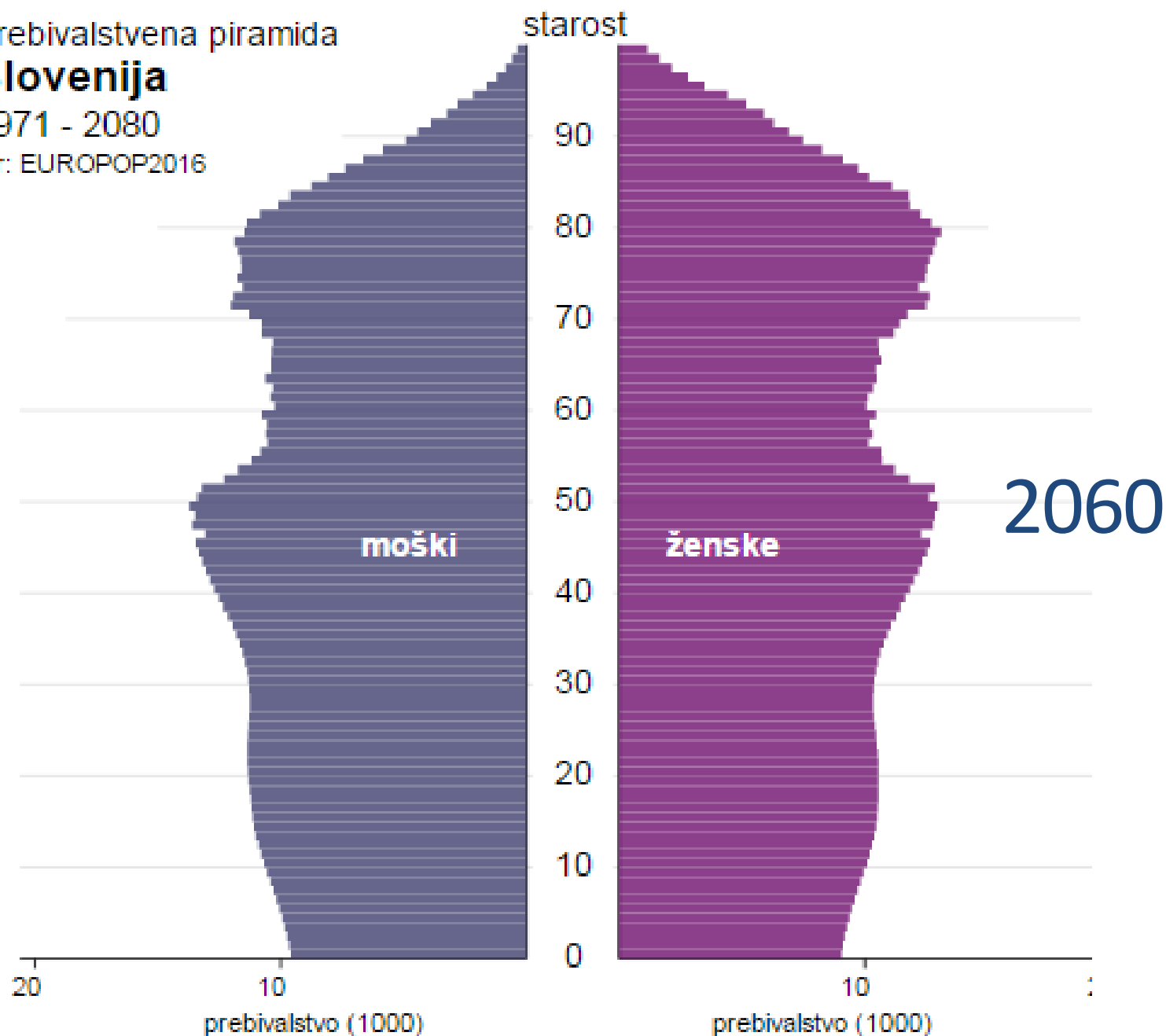

Prebivalstvena piramida

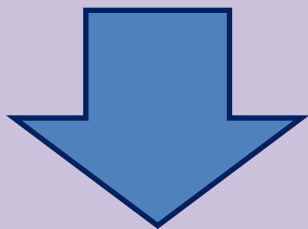
Slovenija

1971 - 2080

Vir: EUROPOP2016

Cilj predlaganih ukrepov = zagotoviti višjo stopno delavno aktivnih starejših

❖ Dalj časa naj ostanejo zaposleni, delovno aktivni

Rešitve

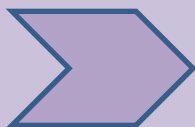
Zmanjšati
izčrpavanje
zaposlenih skozi
celoten karierni
cikel

❖ Izboljšati in ohranjati zaposljivost

Razvijati spretnosti

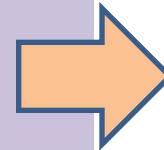
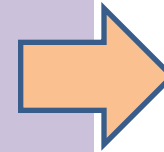
??? Zagotavljati pogoje
za večjo karierno uspešnost

**Vzpostaviti
humana
delovna mesta**

Leta 2040 bo v polulaciji nesorazmerno veliko število odraslih v starosti 55-79 let.

- ❖ To so odrasli, danes stari **31-55 let**, današnji vitalni del delovne sile glede na delovno aktivni karierni cikel.
- ❖ Kohorta, ki bo leta 2060 najbolj vitalni del delovne sile glede na delovno aktivni karierni cikel – se še ni rodila oz. so predstavniki danes stari do 13 let.

Problemi

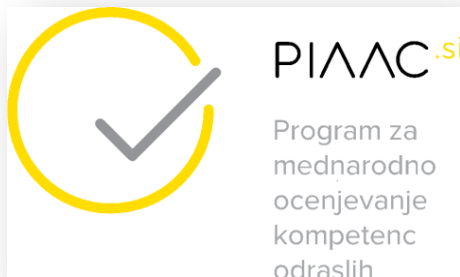
Kakšne so njihove spretnosti biti kos zahtevam dela in tehnološko bogatega okolja ?

Kaj v izobraževanju narediti z njimi, da bi dosegli predvidene cilje?

Povezanost med stopnjo **ohranjanja** in **razvijanja** spretnosti ter kakovostjo delovnega mesta

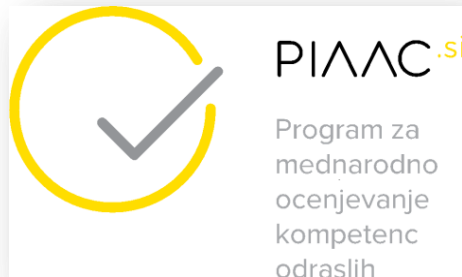
Raziskava
(2014-2016)
je merila
spretnosti za
obdelavo in
procesiranje
informacij

Tematska študija o neujemanju izobrazbe in spretnosti z zahtevami delovnega mesta

NEKATERE UGOTOVITVE:

- Večji delež podkvalificiranih je moških.
- V zasebnem sektorju je precej več pod- in preizobraženih zaposlenih v primerjavi z javnim sektorjem.
- Najmanjši delež ustrezno kvalificiranih je med kmetovalci, gozdarji, ribiči in lovci.
- Največ podizobraženih je v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu ter v transportu in skladiščenju.

Tematska študija Razvitost posameznih spretnosti in karierni razvoj posameznika

Povzeto po tematski študiji: Neujemanja izobrazbe in spretnosti z zahtevami delovnega mesta: kje smo in kakšni so učinki? Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani (Kaše et al. 2016), interno gradivo PIAAC

PIAAC^{slo}

Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

Raziskava spretnosti odraslih

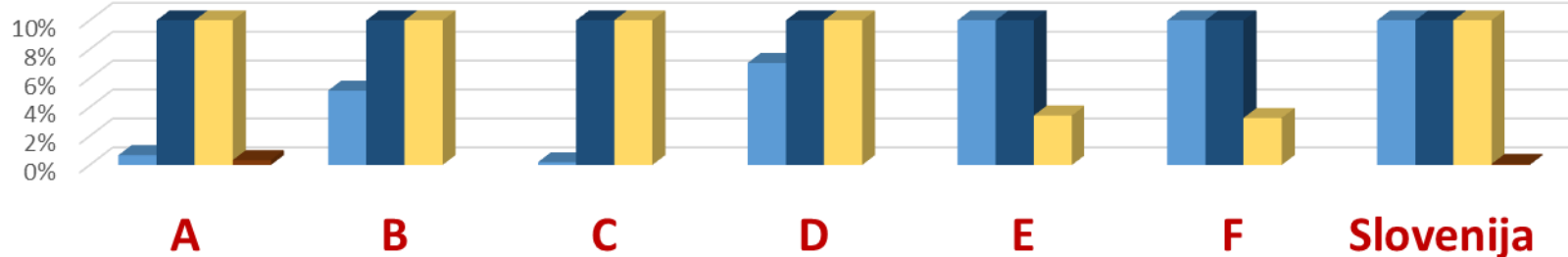

**Med delovno
aktivnim
prebivalstvom
imamo**

**6 glavnih
skupin glede
na subjektivno
oceno
kariernega
uspeha**

Izhodišče:

Posamezniki, ki imajo **dobro razvite spretnosti**,
imajo hkrati tudi boljše karijerne možnosti in pričakovano **večjo karierno uspešnost**.

A - **NADPOVPREČNO KARIERNO USPEŠNI**, visoko kvalificirani, povezujejo ideje z vsakdanjim življenjem, najvišji dohodek

B - **SAMOZAPOSLENI** v manjših ali majhnih podjetjih, pretežno srednješolsko izobraženi, raznoliki dohodki

C - **JAVNI SEKTOR**, najbolj fleksibilne pri delu, visoko kvalificirani poklici, več žensk

D - srednješolsko izobraženi, **DELAJO Z LJUDMI**, raznoliki dohodki

E - več **MOŠKIH** s srednješolsko in višješolsko (ISCED 5b) izobrazbo, malo inovacij, **VSAK DAN UPORABLJAJO SPRETNOSTI ROK IN PRSTOV**, zelo redko berejo pri delu

F - nižje kvalificirani in v elementarnih poklicih **Z NAJNIŽJIM DOHODKOM**

Deleži posameznih segmentov v populaciji delovno aktivnih prebivalcev Slovenije

11% **A** - NADPOVPREČNO KARIERNO USPEŠNI

19% **B** - SAMOZAPOSLANI

17% **C** - JAVNI SEKTOR

18% **D** - DELAJO Z LJUDMI

11% **E** - pretežno **MOŠKI**, ki **VSAK DAN UPORABLJAJO SPRETNOSTI
ROK IN PRSTOV**

20% **F** - Z NAJNIŽJIM DOHODKOM

5% neraporejeni

NAJVEČJE RAZLIKE MED SEGMENTI

Oblika zaposlitve

Zaposleni, samozaposleni

Delovna fleksibilnost/ Ali lahko vplivajo na trenutno delo s tem, da:

- spreminjajo delovni čas
- spreminjajo hitrost dela
- sami načrtujejo svoje aktivnosti

Zahtevnost delovnega mesta

Elementarni poklici, nižje kvalificirani, kvalificirani, visoko kvalificirani

Izobraževanje za delo:

- Ali so se udeleževali organiziranega izobraževanja ali usposabljanja na delovnem mestu pod vodstvom nadrejenih ali sodelavcev (zadnjih 12 mesecev)
- Ali imajo potrebo po nadaljnjem usposabljanju

PRECEJ VELIKE RAZLIKE MED SEGMENTI

Uporaba besedilnih spretnosti pri delu

Kako pogosto v okviru svojega dela:

- pripravijo predstavitve ali govore pred več kot 5 ljudmi
- vplivajo na druge oz. jih prepričujejo
- svetujejo
- razporejajo čas oz. načrtujejo

Kako pogosto pri delu berejo :

- članke v časopisih, revijah in glasilih
- pisma, dopise, elektronska sporočila (najmočnejši)
- delovna navodila, smernice
- priročnike ali druga podobna gradiva
- članke v strokovnih in znanstvenih revijah in publikacijah

PRECEJ VELIKE RAZLIKE MED SEGMENTI

Kako pogosto pišejo sporočila v okviru delovnih nalog

Kako pogosto uporabljajo matematične spretnosti pri delu:

- diagrame, grafe
- enačbe, formule,
- kalkulator,
- računanje, finančni načrti,
- ulomke, odstotke

Kakšna je njihova najvišja dosežena izobrazba

**Še vedno
VELIKE
RAZLIKE
MED
SEGMENTI**

V katerem gospodarskem sektorju delajo

Kako pogosto uporabljajo določene spretnosti pri delu:

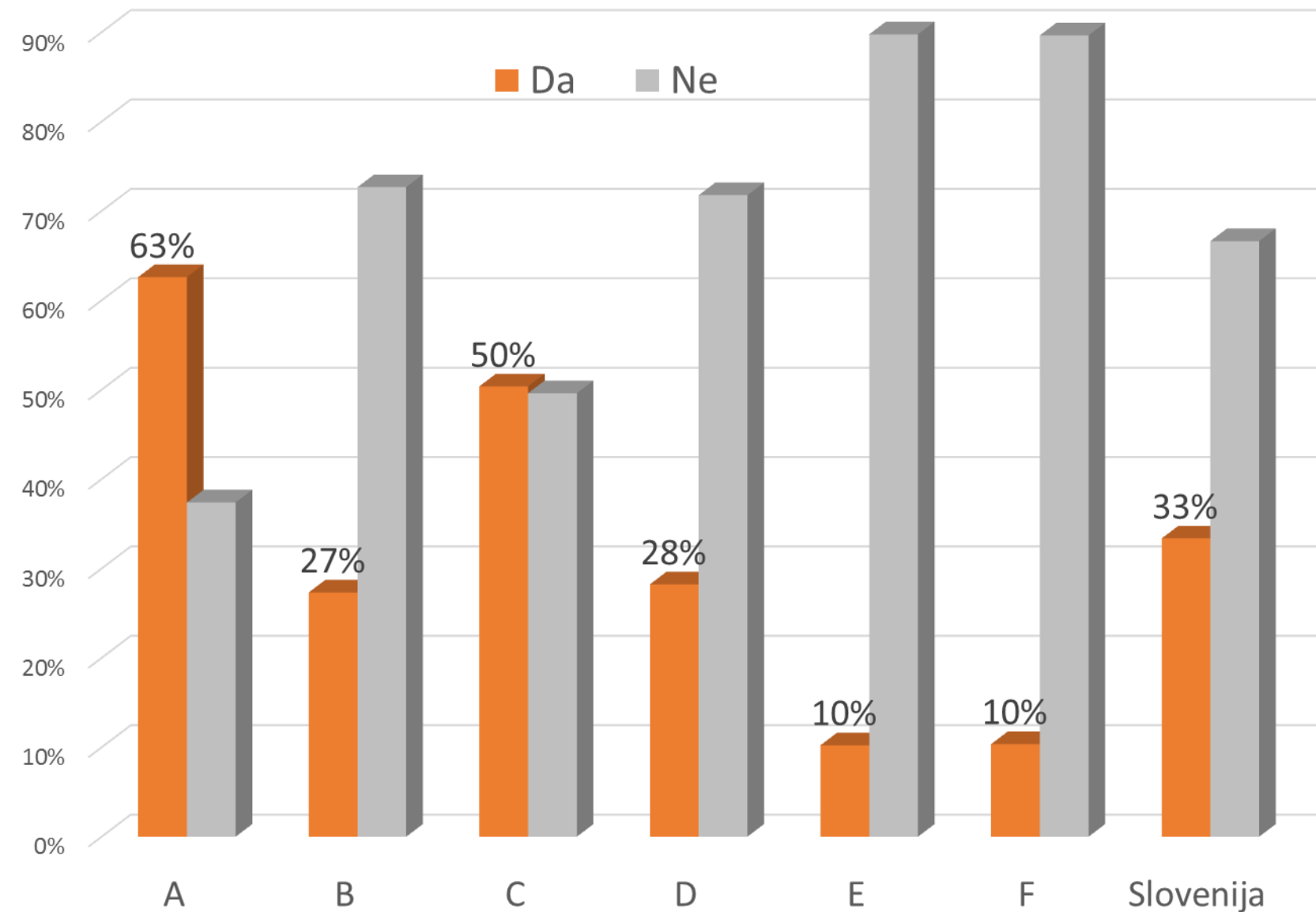
- fizično delo,
- načrtovanje dela drugih,
- pogajanje,
- prodaja

Kako se spoprijemajo s težavami in nalogami, s katerimi se srečujejo:

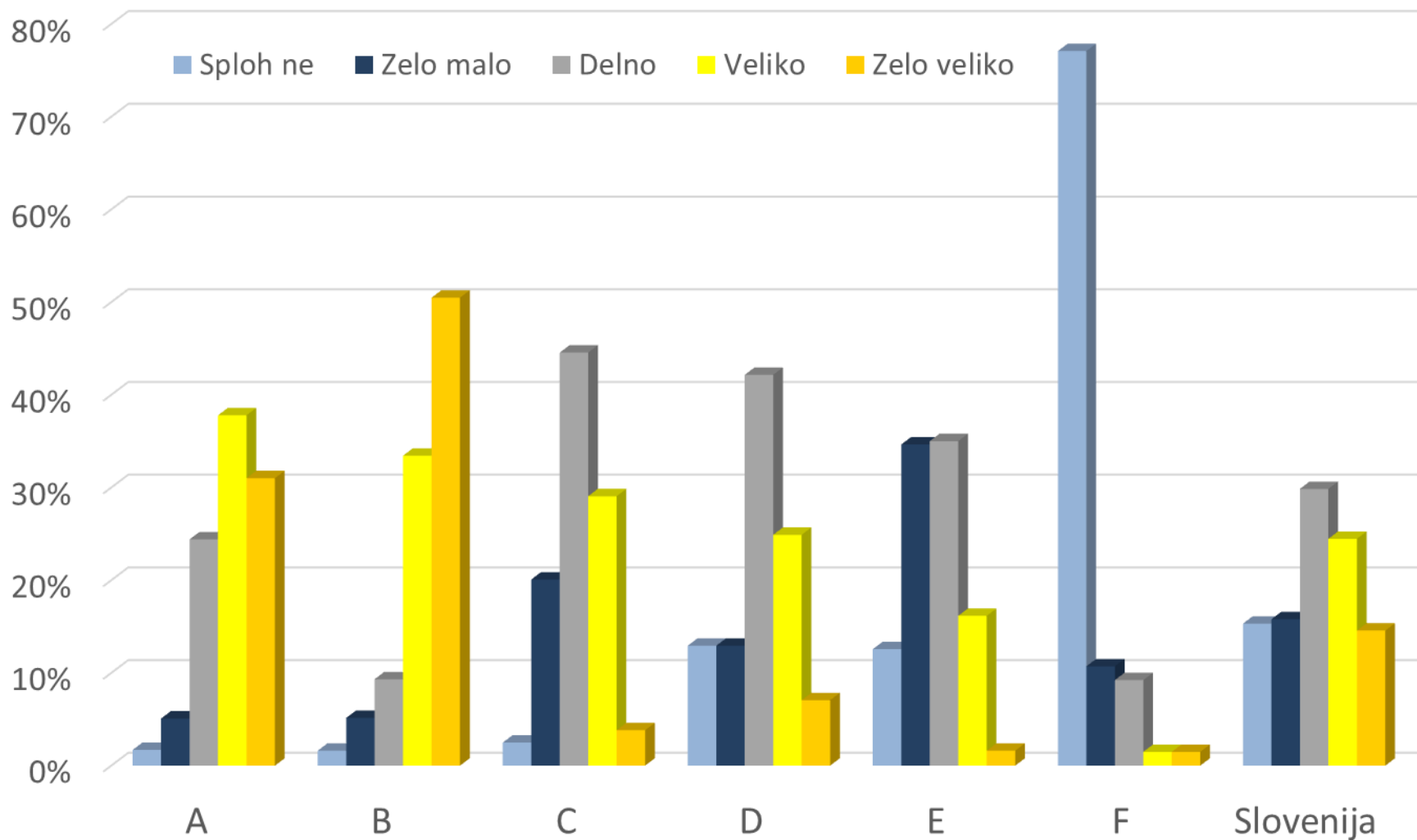
Ko slišim za nove zamisli ali berem o njih, jih poskušam povezati s situacijami iz resničnega življenja, v katerih bi jih bilo mogoče uporabiti

Letni prihodki

Udeležba na seminarjih, delavnicah (zadnjih 12 mesecev)

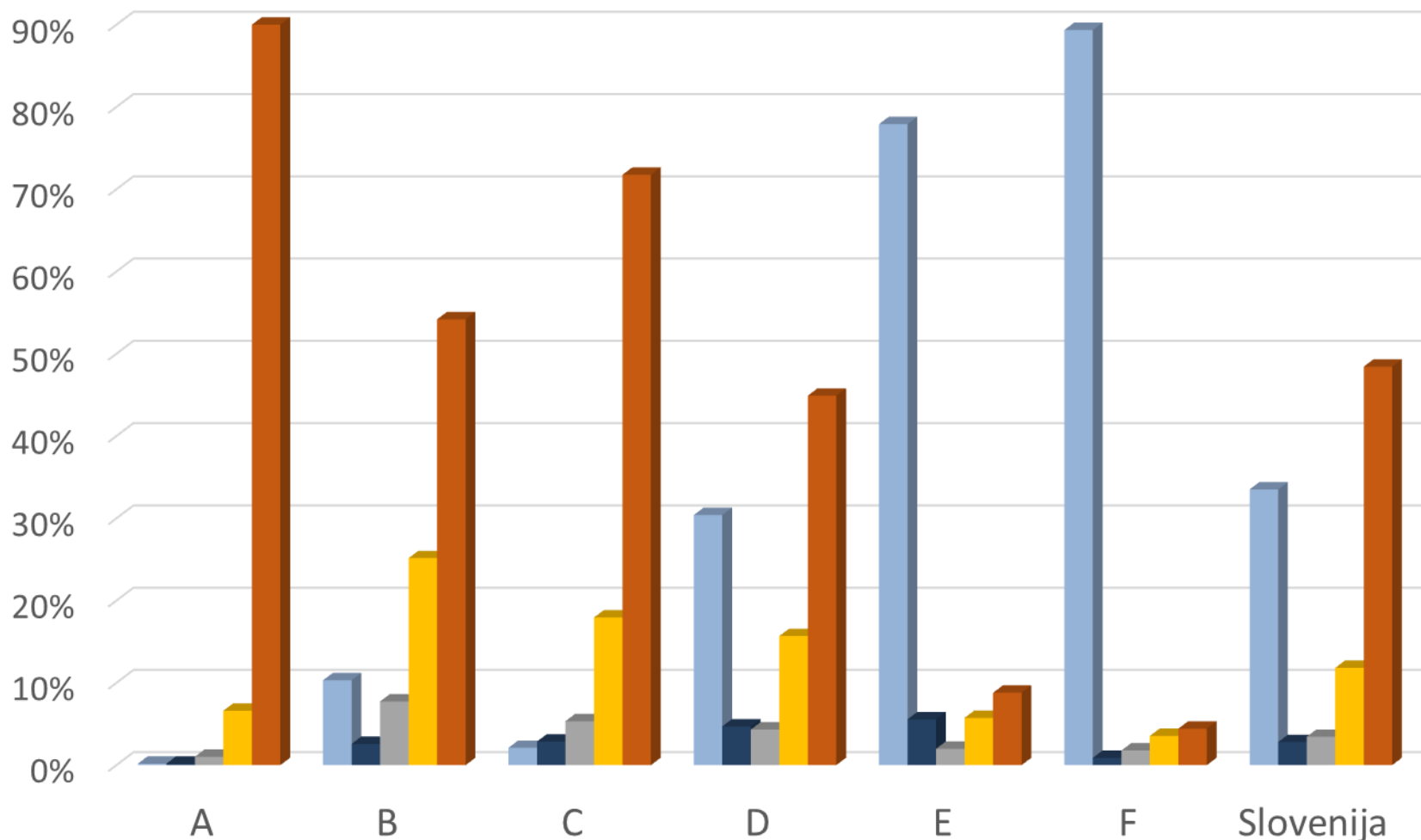

Trenutno delo, delovna fleksibilnost – vpliv na *način dela*

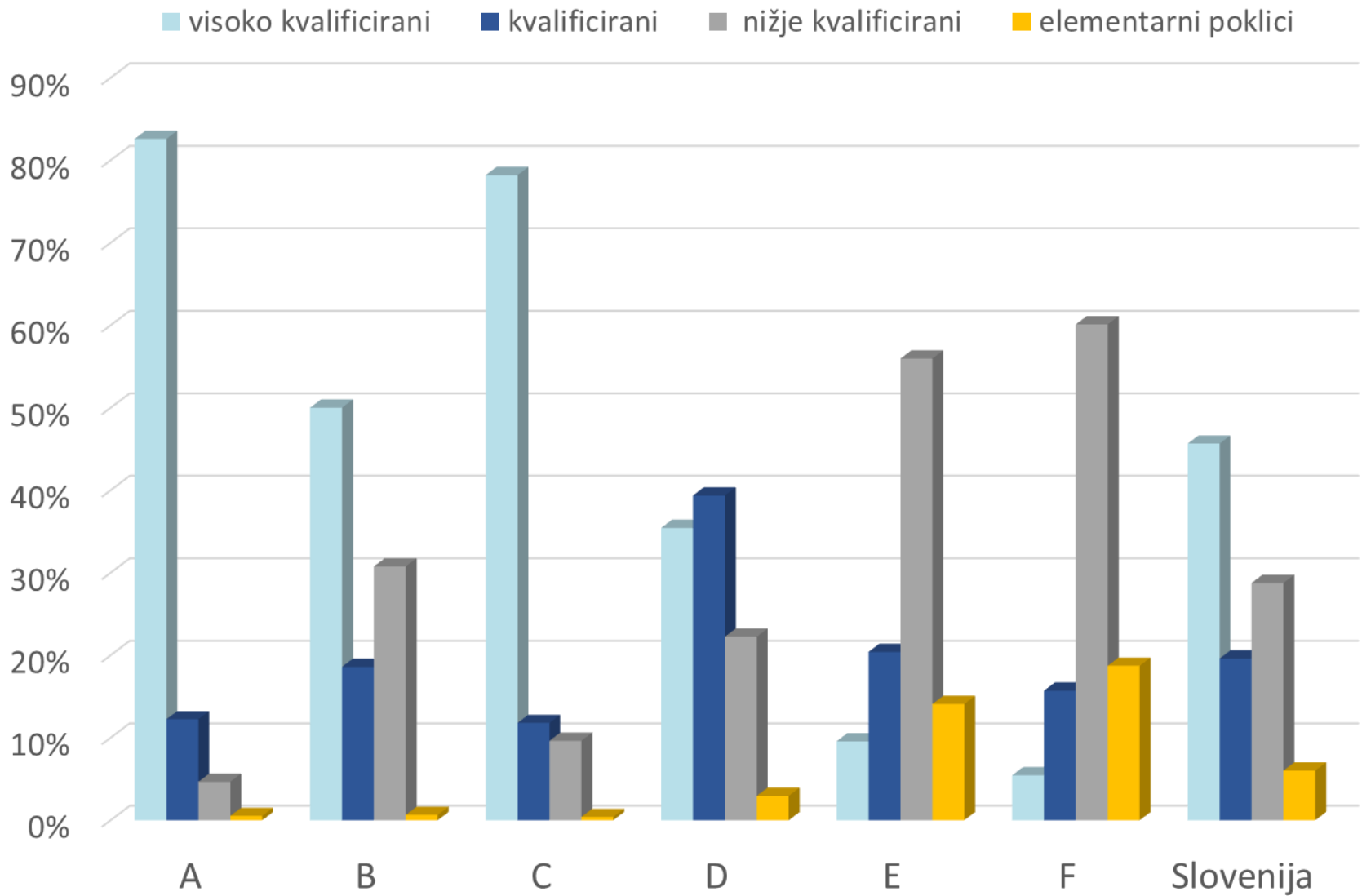

Uporaba spretnosti pri delu, besedilne spretnosti - *pisanje* zapiskov, pisem, elektronskih sporočil

■ Nikoli ■ Manj kot enkrat mesečno ■ Vsaj enkrat mesečno ■ Vsaj enkrat tedensko ■ Vsak dan

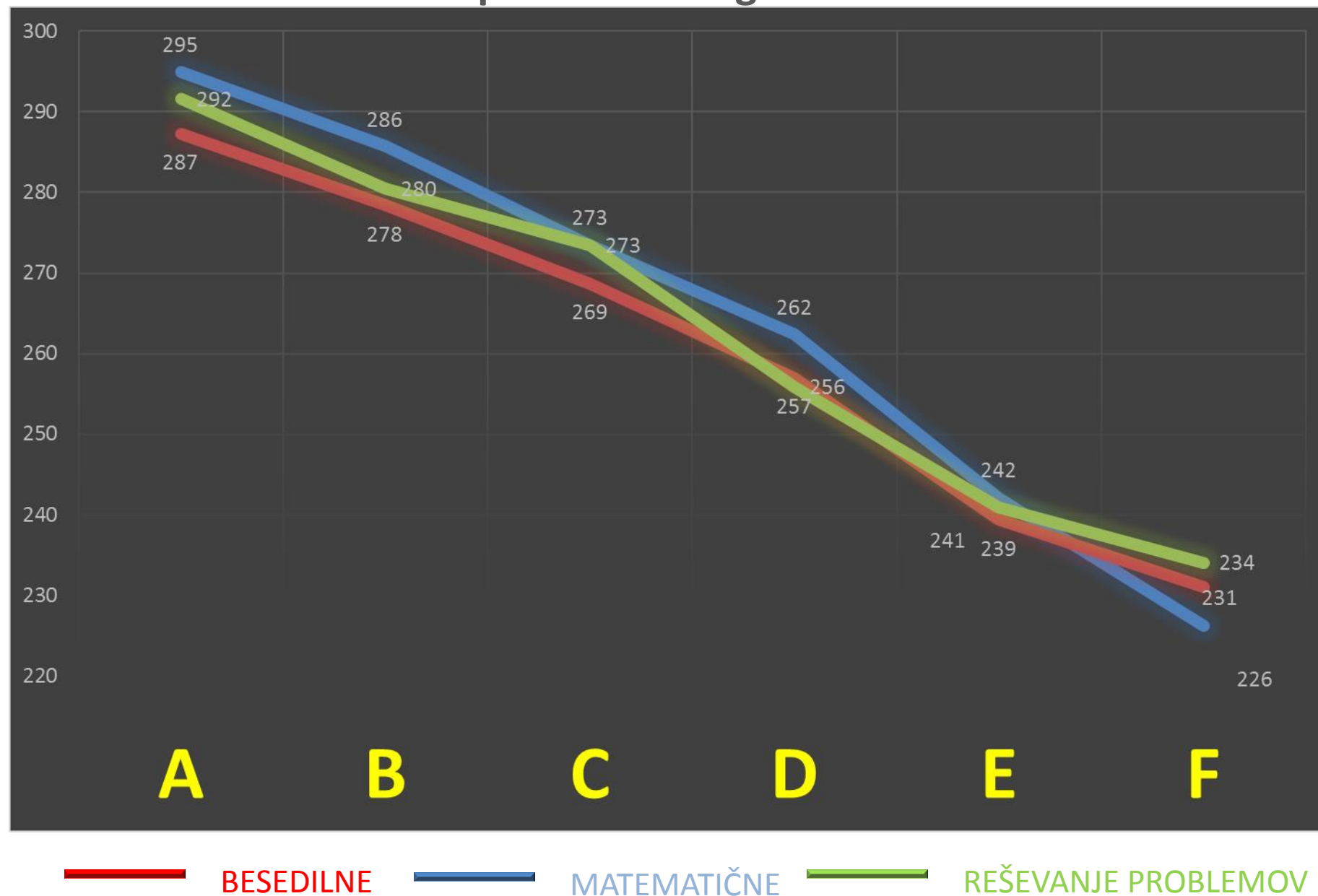

Zahtevnost delovnega mesta

Povprečno število točk za vsa tri področja spretnosti glede na posamezni segment

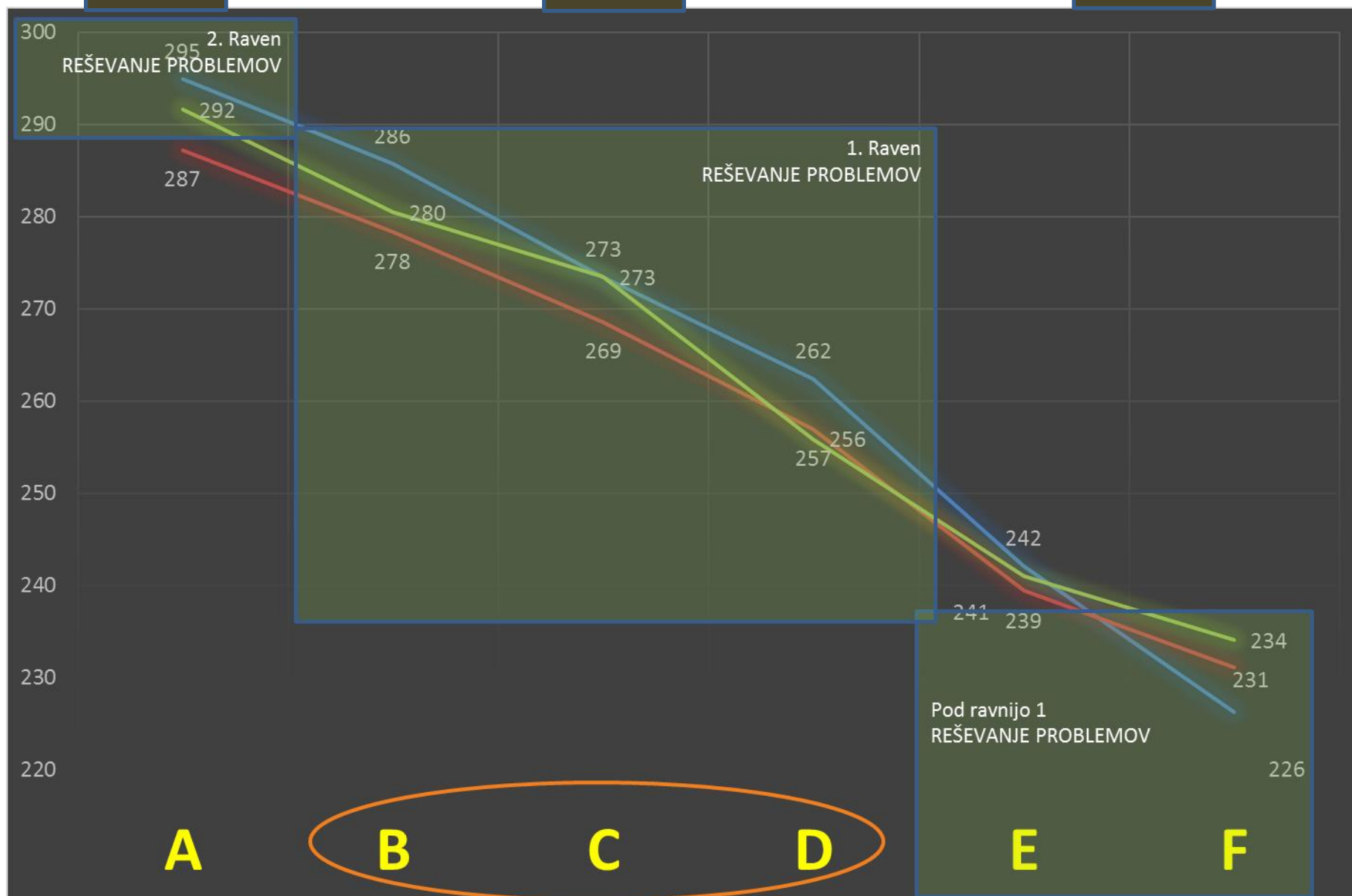
točke

11%

54%

31%

A

B

C

D

E

F

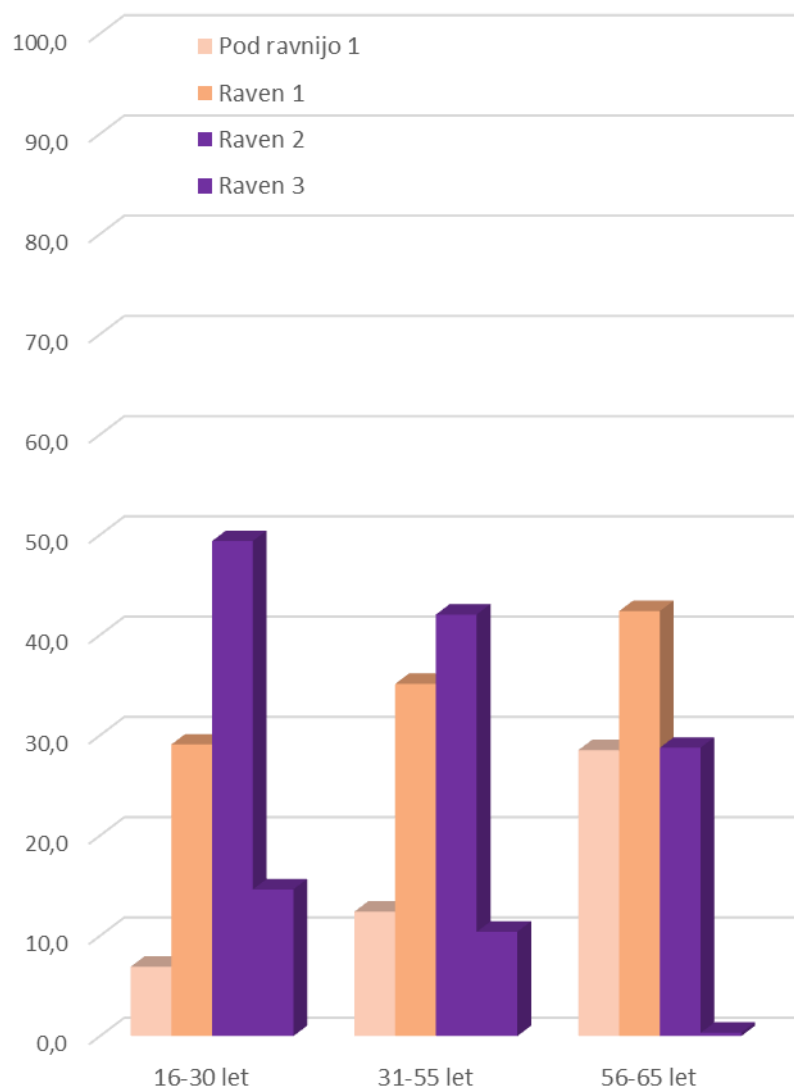
BESEDILNE

MATEMATIČNE

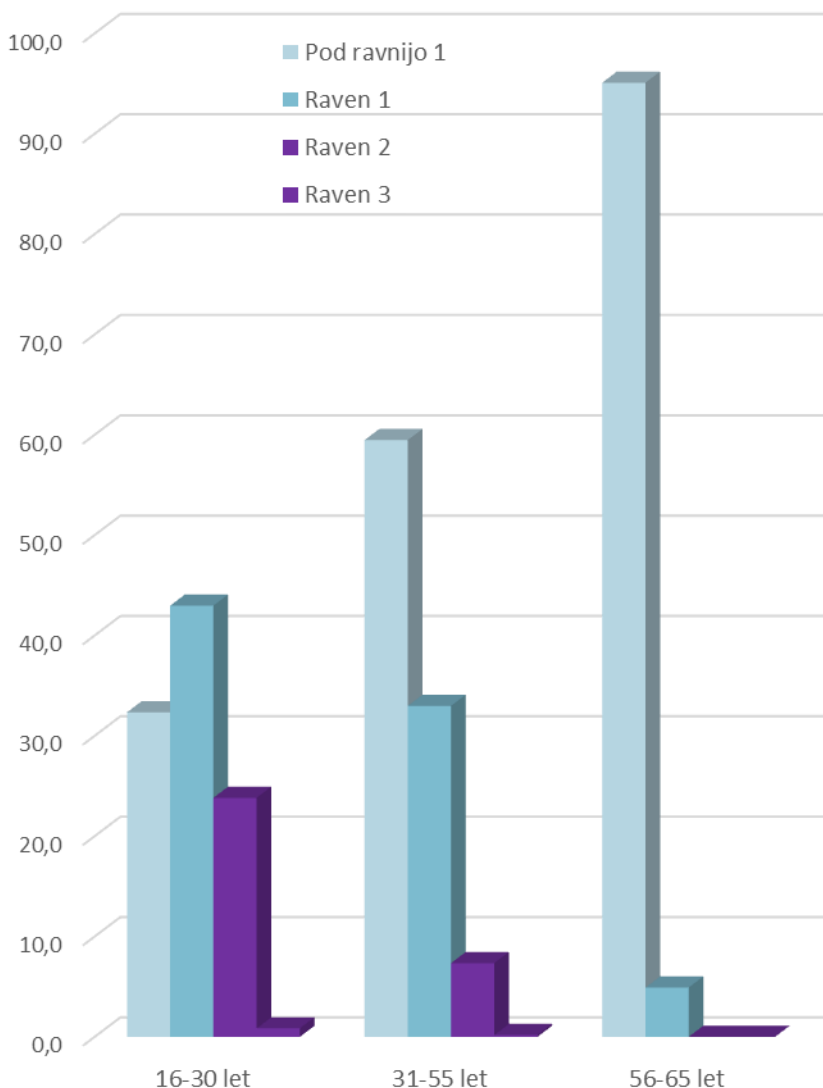
REŠEVANJE PROBLEMOV

REŠEVANJE PROBLEMOV - deleži po ravneh glede na kontrastna segmenta

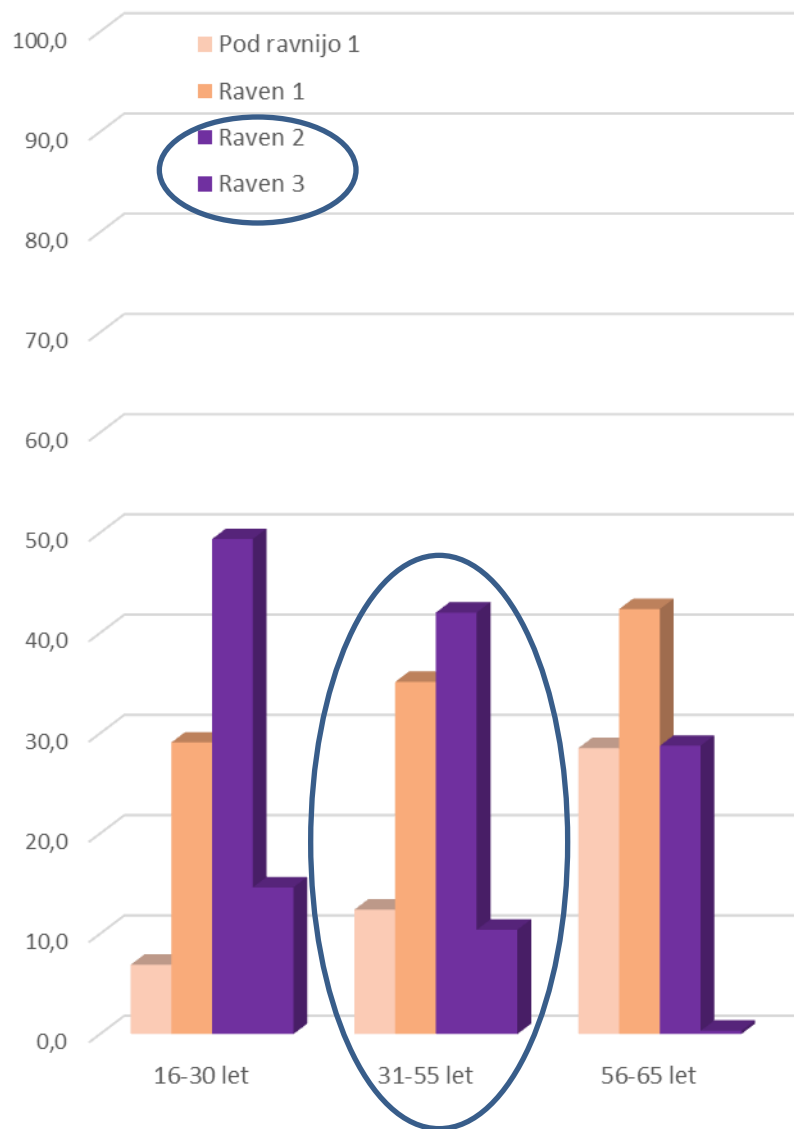
Segment A

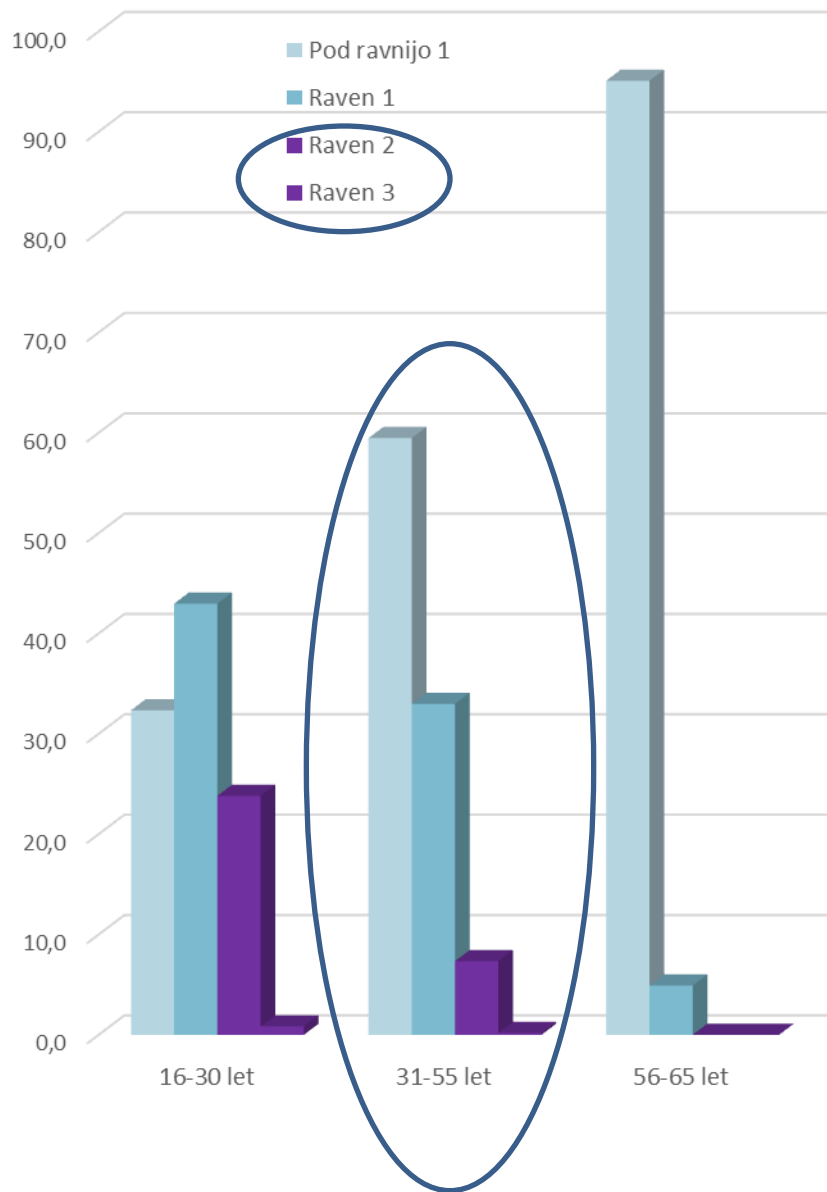
Segment F

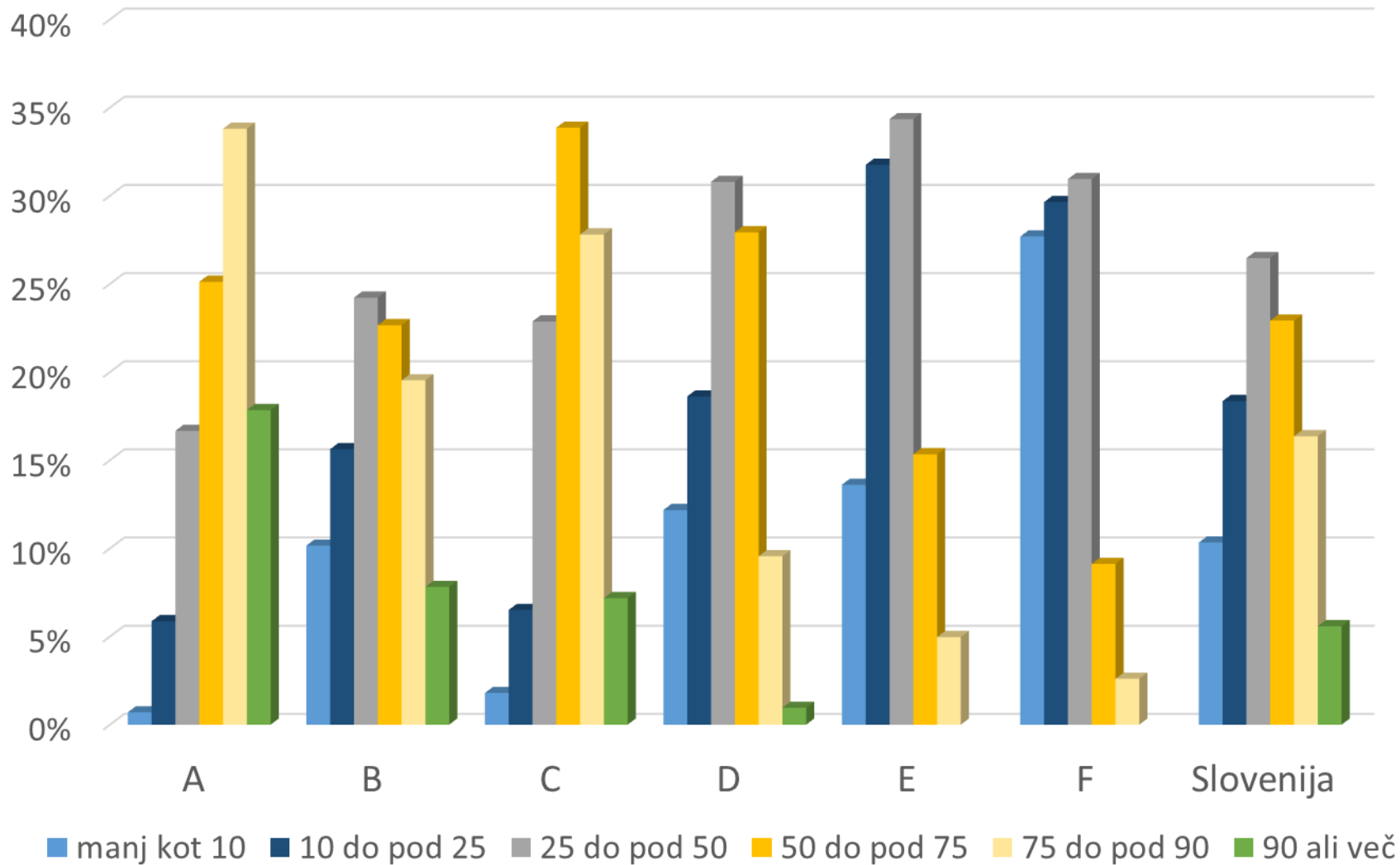
Segment A

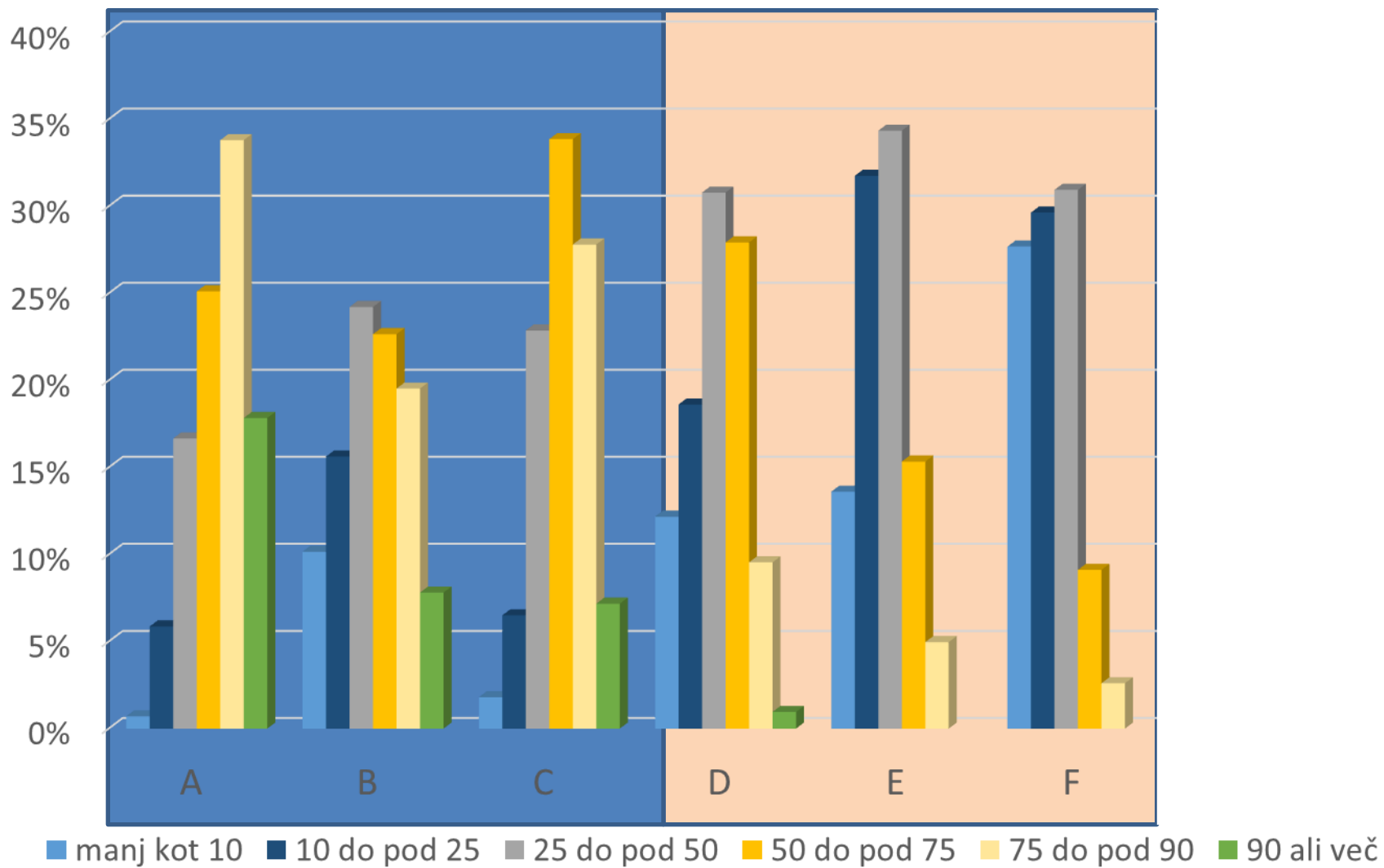
Segment F

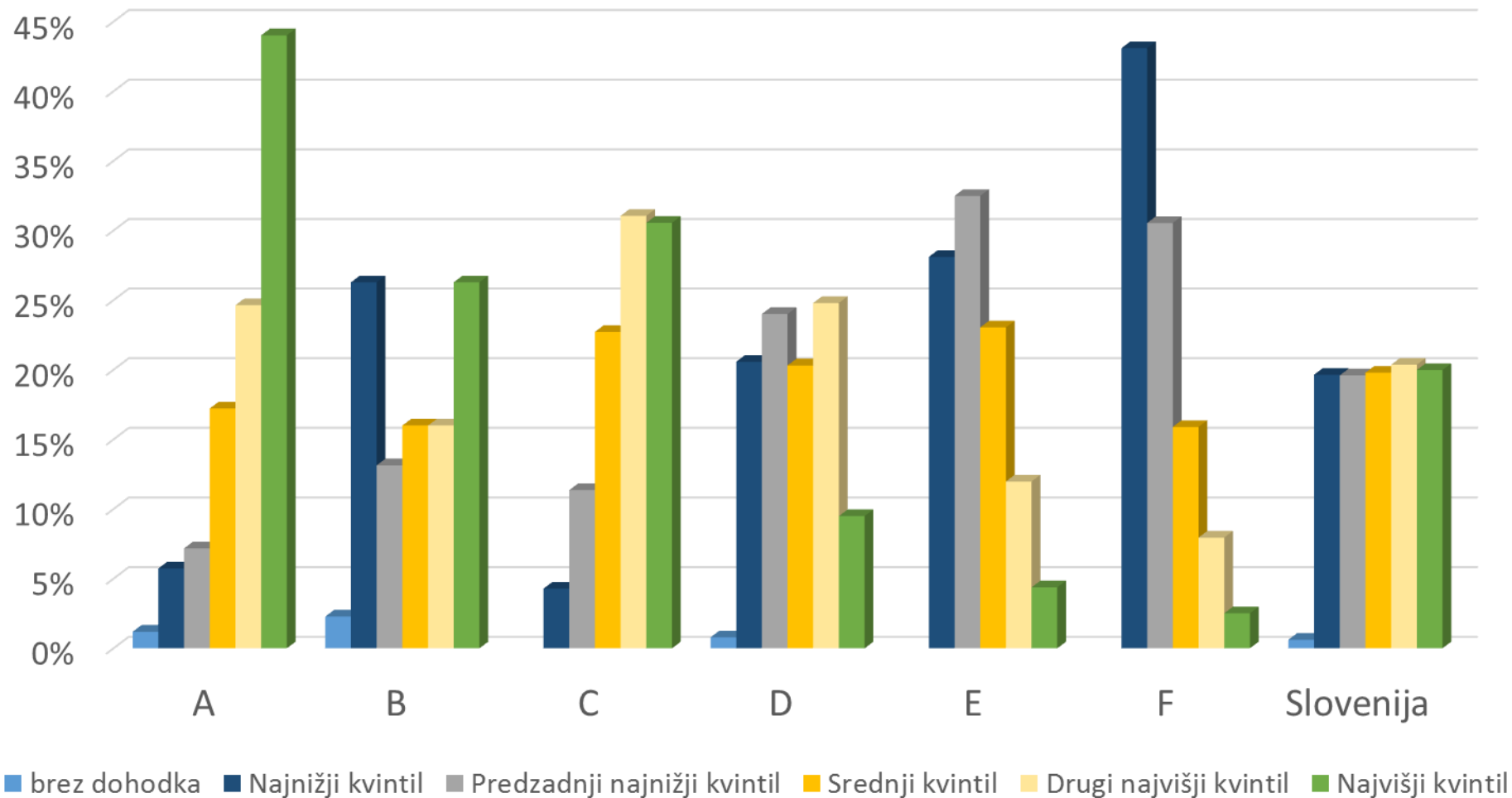
Letni prihodki (percentili)

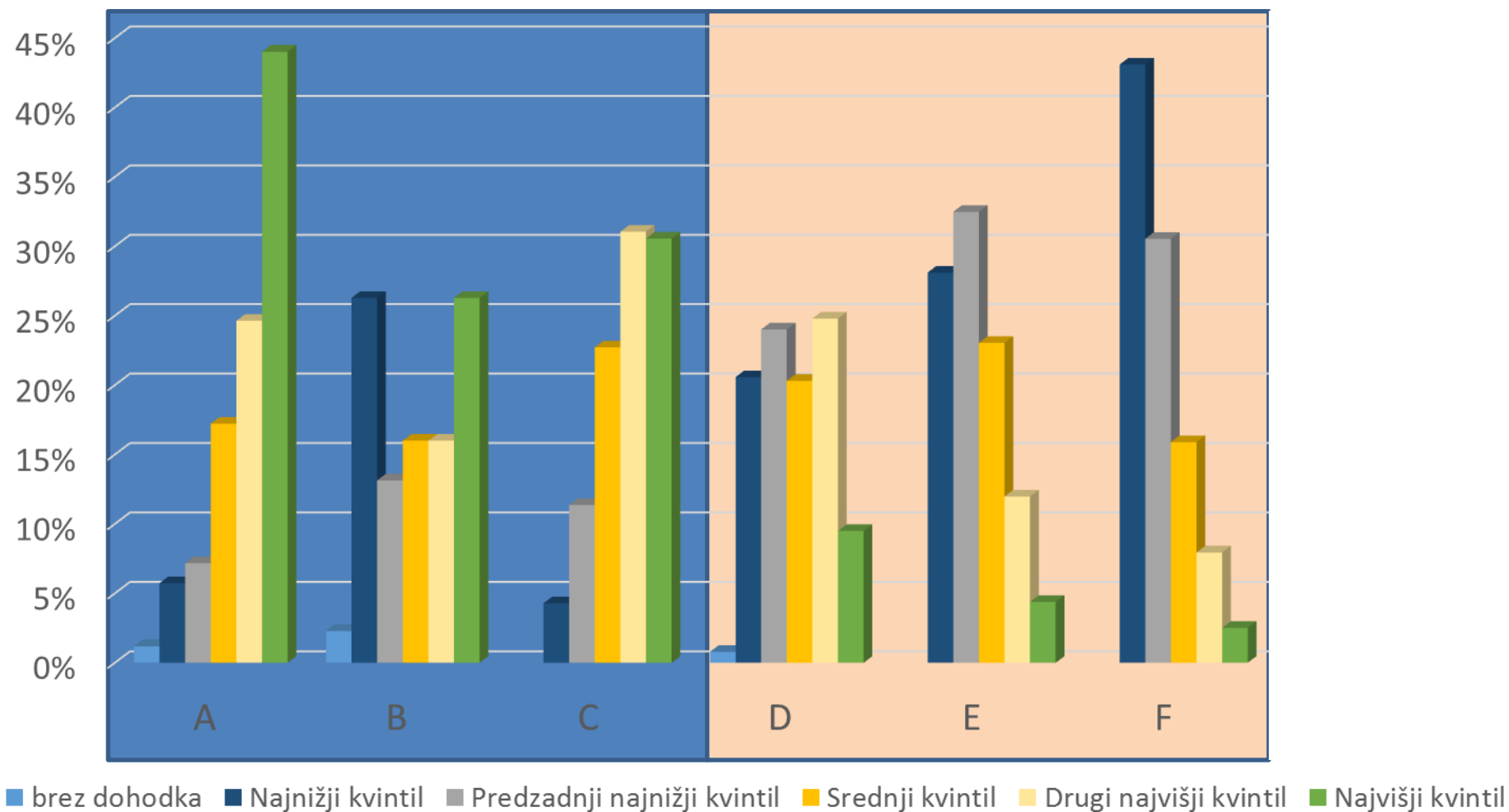
Letni prihodki (percentili)

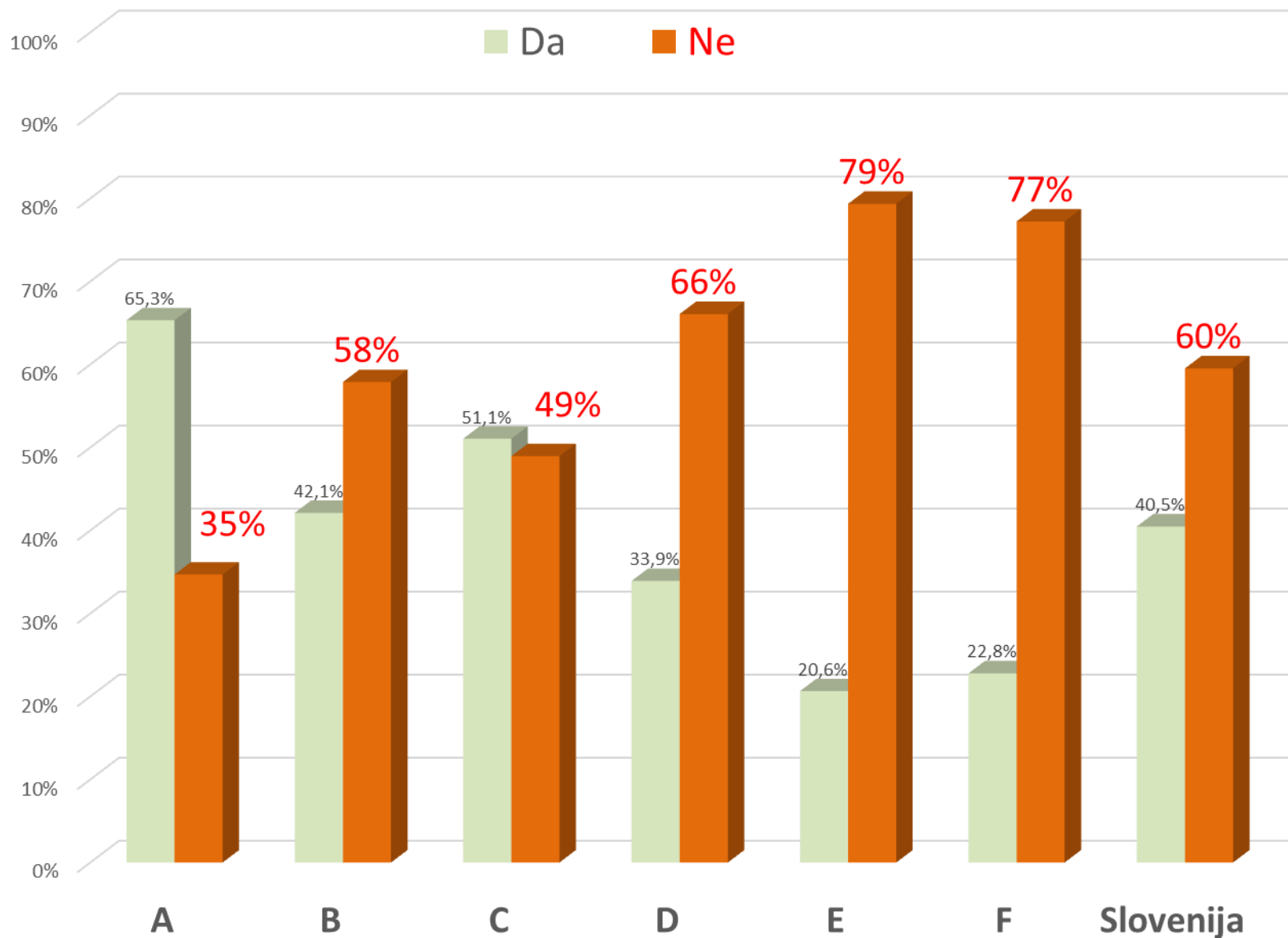
Drugi dohodki – preteklo leto

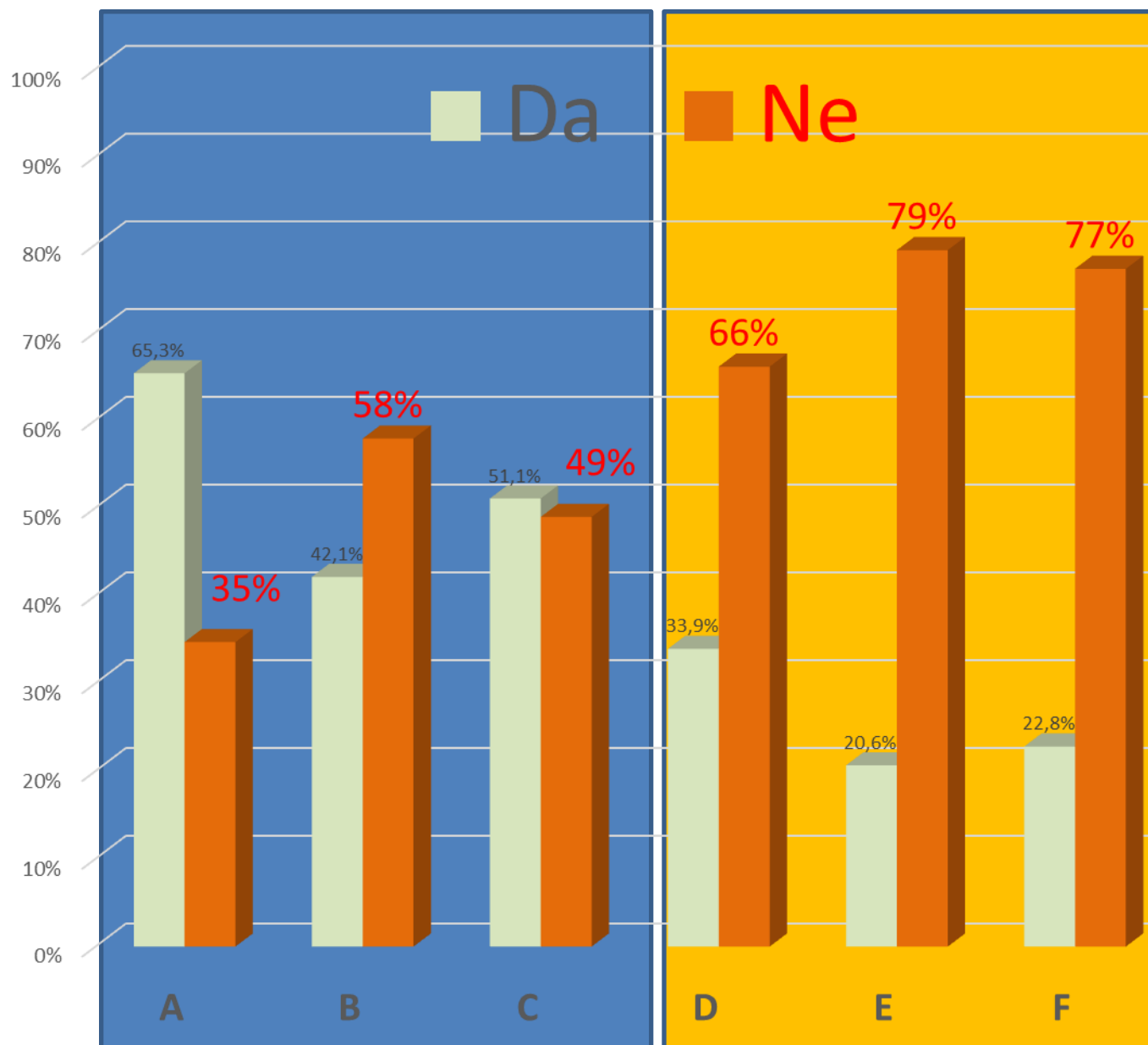
Drugi dohodki – preteklo leto

Potreba po nadaljnem usposabljanju

Potreba po nadaljnem usposabljanju

% delovno
aktivnih

18%

D – srednješolsko izobraženi,
DELAJO Z LJUDMI,
raznoliki dohodki

11%

E - pretežno **MOŠKI,**
VSAK DAN UPORABLJAJO SPRETNOSTI ROK IN
PRSTOV

20%

F - elementarni poklici
Z NAJNIŽJIM DOHODKOM

PIAAC^{slo}

Program za
mednarodno
ocenjevanje
kompetenc
odraslih

<http://piaac.acs.si/>

Raziskava spretnosti odraslih

petra.javrh@acs.si